

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v uravi, naročnina 1 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtna 13 Din. Cene inseratom podgovoru

PONEDELJSKI

SCOVENEK

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050 in 2996. — Rokopisi se ne vračajo

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6
Poštni ček, račun.
Ljubljana 15.179.
Telefon št. 2549

Italijansko - abesinska vojna

Bitka okrog Aduae še traja

Abesinci se borijo z nezlomljivo srditostjo - Pretirana poročila o žrtvah

Angleška poročila: ugodna za Abesince

Adis Abeba, 6. okt. AA. Reuter poroča: Vojni minister ras Mulogeta je odpotoval v Ankober, kjer prevzame poveljstvo nad vojsko, ki bo štela sto tisoč mož. Tu bo tudi njegov glavni stan.

Abesinska cesarica vodi osebno v prestolnici akcijo za obrambo prebivalstva pred letalskimi napadi. Strehe vseh hiš morajo pokriti z vejami in senom. Podobne ukrepe je vlada izdala tudi v drugih mestih.

Neguš je ukazal rasu Imru, poveljniku glavne rezerve v pokrajini Godjam, naj s svojo vojsko napreduje in zavzame položaje ob Dobri in tamošnjih gorskih prehodih.

Ras Kasa koraka s podvizanim pohodom s 25.000 vojakov rasu Sejumu na pomoč, ki se nahaja pri Aduli. Njegovo mesto bodo zavzele čete rasa Imra.

Drevi ima prispeti v prestolnico general Amremarija, guverner pokrajine Arusi na jugu Adis Abebe. General bo dobil posebna navodila od cesarja.

Prav tako pride te dni v prestolnico guverner Uelege, pokrajine zapadno od prestolnice, ras Ma-

konen, ki vodi svoje čete na severno mejo.

S severnega bojišča je prispela brzjavka vrhovnega poveljnika na tem odseku rasa Ajuma o najnovejšem položaju na tej fronti.

V okolici Vegete Guelo je še v teku velika bitka med Italijani in Abesinci. Abesinske čete so zaplenile mnogo pušk in strojne. Italijani imajo velike izgube.

Adigrata italijanske čete še niso zavzele, prodrle so pa do Avalijaka, ki je od Adigrata oddaljen približno eno uro. Abesinci se vzlic neprestanemu napadanju z bombami čvrsto upirajo.

Po nadaljnjih poročilih s severnega bojišča je Adua še zmeraj v središču vseh bojnih operacij in je bila v teku večerajšnjega dne zdaj v rokah Italijanov, zdaj v abesinskih rokah. Abesinci se po teh poročilih bore z nezlomljivo srditostjo, vendar ni gotovo, ali bodo mogli Aduo obdržati.

Italijanski poslanik se še vedno nahaja na svojem mestu in je v stikih s palačo Chigi v Rimu. S svojo vlado obuje z navadnimi odprtimi brzjavkami, ker so šifrirane brzjavke med obema prestolnicama ukinjene.

Francoska poročila: velike izgube na obeh straneh

Pariz, 6. okt. AA. Havas poroča iz Adis Abebe: Poveljstvo vojske rasa Sejuma poroča, da so Italijani zavzeli utrjene postojanke pri Vegeti Guelo po bojih, ki so terjali velike izgube na obeh straneh. Kolikor je doslej znano, so na italijanski strani v teh bojih padli štirje častniki.

Abesinci so sestrelili več letal. Italijanska letala so ves dan letala nad vso pokrajino, kjer se zdaj vrše boji. Trde, da jih je več zadel abesinski ogenj. Abesinski taktiki je očitno namen izvesti s postopnim umikanjem korak za korakom Italijane v kraje, ki bodo ugodnejši za obrambo in protinapad.

Smrtne žrtve

Po najnovejših podatkih je število žensk in otrok, ki jih je ubilo italijansko letalsko obstravljanje, doseglo 32.

V zadnjih bojih na črti Aksum-Adua so Abesinci imeli 45 mrtvih, Italijani pa 21. Abesinci so zajeli 65 Italijanov. Italijanske čete v pokrajini musalskih gora znašajo okoli 50.000 mož s 70 tanki in okoli 100 letal.

Addis Abeba, 6. okt. c. Pri bombardiranju Aduae iz zraka je bilo pobitih 40 žena in 32 otrok. Pri Aksunu je padlo 45 Abesincev, 51 Italijanov, 65 Italijanov pa so Abesinci ujeli.

italijanska poročila
Asmara, 6. okt. c. Danes so italijanska letala bombardirala mesto Sokota, ki leži 160 km južno od Aduae. Mesto Sokota šteje 1500 prebivalcev.

Italijanska poročila:

Adua še ni zavzeta - Počasno prodiranje - Mussolinijev zet grof Ciano ranjen pri Adui

Vse tri italijanske kolone, ki so prišle iz Eritreje v Abesinijo, prodirajo dalje. Znano je, da je kolona generala Santinija večeraj zavzela Adigrat. Kolona generala Maravige je prispela tik pred Aduo in se nadeja, da jo bodo še danes zavzeli. Kolona generala Virollija je zavzela Emisio. Vrhovno poveljstvo italijanskih čet v vzhodni Afriki poroča, da so neresnične vesti o odstrelitvi kakšnih italijanskih letal.

Rim, 6. oktobra. AA. V tukajšnjih uradnih krogih najodločneje demantirajo glasove, da bi bile italijanske čete zavzele Aduo, potem pa da bi jo spet osvojile abesinske čete. Italijanske čete,

pravi demnati, doslej sploh še niso zavzele Aduae. Celotno verjati je bil namen operacij le ta, da se izvrši hujši pritisk na Aduo z dveh strani. Prepričani so, da bo to mesto, ki je zelo važno za abesinski odpor, padlo prihodnje dni, mogoče že v nedeljo.

Prav tako odločno demantirajo glasove o zdevni dezertaciji italijanskih vojakov. V počenih krogih naglašajo, da italijanske čete pri prodiranju v Abesinijo store vse, kar je mogoče, da prizanesajo domačemu prebivalstvu, obenem pa takoj utrjujejo zavzete postojanke.

Uradno razglajajo, da so italijanske izgube dozdaj zelo majhne. Vendar ni moči še govoriti o točnih številkah.

Italijanske čete nadaljujejo operacije v okolici Aduae. Za prvimi oddelki, ki so naleteli na odpor abesinskih tolp, nastopajo posebni oddelki, ki organizirajo terensko službo in grade ceste za prevoz vojnega materiala, živeža, zlasti pa vode; za ta prevoz se uporabljajo tovorni avtomobili, cisterne in mnogo oslov ameriške pasme. Zaradi gradnje cest je prodiranje čet razmeroma počasno. Izgube na italijanski strani znašajo od začetka bojev do zdaj okoli 30 mož. Pri obstravljanju Aduae je zadelo zeta g. Mussolinija, grofa Ciana več strelav.

V Ženevi iščejo napadalca

London, 6. oktobra. AA. Reuter poroča iz Ženeve: Razvoj dogodkov gre počasi, a zanesljivo v neizbežno izvajanje člena 16 pakta Zveze narodov. To bo prvič v zgodovini Zveze narodov, da se bo izvajal ta člen. Zato svet Zveze narodov ne sme pri tej sklenitvi storiti nikakega napačnega koraka; njegovo geslo mora biti, da se počasi podviza.

Predsednik odbora šestih je sklical odbor na sejo. Vršila se bo danes popoldne, da bo tajništvo Zveze narodov moglo dotlej pripraviti ves šop listin, ki se tičejo tega vprašanja. Poročilo tega odbora bo temelj za nove važne korake, zlasti za možnost, da se dožene, kdo je napadalec. Mogoče bo svet Zveze narodov mogel razglasiti svoj sklep že v ponedeljek.

Baron Aloisi:

„Italija žrtev Abesinije“

Baron Aloisi je večeraj odgovoril na seji na neki medklc: »Mi zdaj izmenjavamo strele čez rove, lahko pa izmenjavamo tudi besede čez mizo!« Najnovejši razvoj položaja se da lahko razumeti in se vidi neizogibnost dogodkov, če se vpošteva,

da Italija ni samo v sedanjem trenutku žrtev napada Abesincev, temveč da to stanje napadanja, o čemer smo izročili obširno dokumentacijo, traja že več let.

Operacije pri italijanskih četah, nastale zaradi abesinske mobilizacije, so popolnoma zakonite in v duhu določb pakta ZN, ker pomenijo neposredno in potrebno reakcijo zoper izzivanje. Odgovornost za ta položaj gre potuhi, ki jo je mogla Abesinija videti v debatah v Ženevi in prikrivanju resnice v svetovni javnosti. Italijanski narod ne more in ne bo nikdar mogel razumeti, zakaj se resnica na tak način pači na njegov račun in samo proti njemu in zakaj se proti njemu odreja postopki, ki jih niso izvajali proti drugim.

Abesinski delegat:

„Mi smo žrtev Italije“

Abesinski delegat je izročil članom sveta ZN izjavo abesinske vlade, da je Italija vzlic temu, da se je izrekla pripravljena za mirno ureditev spora, zadnje polletje neprestano prevažala velike čete, orožje in strelivo v Afriko in tako pripravila napad, ki je napočil takoj po prenehanju deževja. Vzlic tem grožnjam je abesinska vlada do zadnjega trenutka odlagala mobilizacijo svoje vojske. Šele sedaj, ko so Italijani izvršili prvi napad, je izšel dekret o mobilizaciji. Italijanska vlada je po načrtu, določen pred kratkim, dovolila svojim četam prehod čez abesinsko mejo in te čete so nato obstrlevala mesta in naselbine, ubijale nedolžno prebivalstvo, ne da bi moglo to s tehtnim razlogom opravičiti. Abesinska vlada prosi svet ZN, da vzame na znanje: 1) da našta neizpodbidna dejstva pomenijo vojno in napad s strani Italije v zmislu čl. 16 pakta ZN, 2) da so zaradi takšnega nastopa Italije nastopile posledice, naznačene v omenjenem členu pakta ZN.

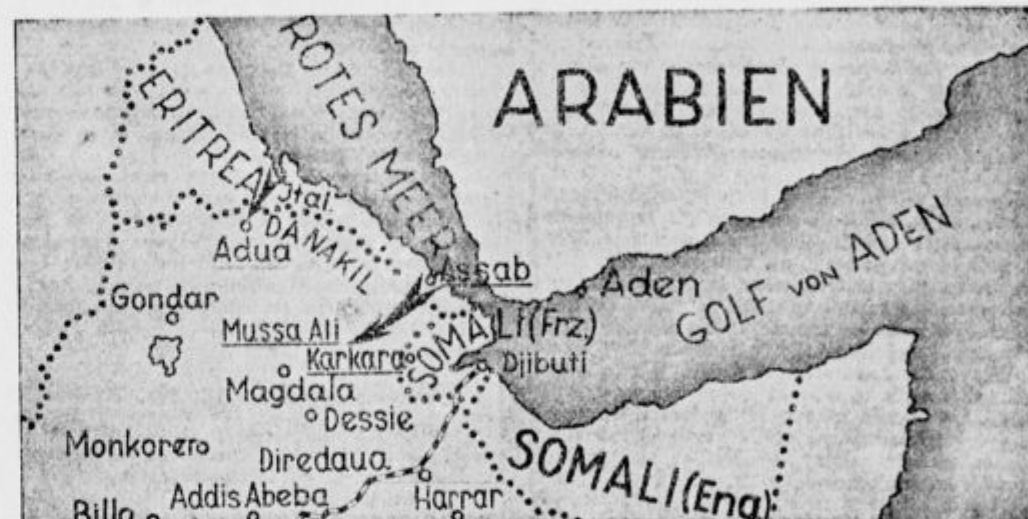
Naposled poziva abesinska vlada svet ZN, da stori svojo dolžnost; ki mu je nalaga drugi odstavek čl. 16 in da čimprej napravi konec sovražnostim.

Odločitev v sredo

Zeneva, 6. oktobra. c. Odbor šestorice, ki je bil večeraj izvoljen, da sestavi resolucije za jutrišnje

Zadnja vest:

Adua padla

Addis Abeba, 6. okt. c. Reuterjev dopisnik sporoča, da sledi podrobnosti o bitki za Aduo:

Odločili so se bo Italijani tanki. Abesinske čete so se v redu umaknile, izgube na obeh straneh pa morajo biti velike. Hiša italijanskega konzulata je bila do zadnjega časa zastražena od abesinskih čet. Ko so italijanske čete prišle pred italijanski konzulat, je na stavbi še visela italijanska zastava. Hiša je bila prazna, konzul in njegov uradnik pa sta neznankam izginila. Tudi o italijanskem konzularnem zdravniku ni ne duha ne sluha. Aduo je branilo 7000 Abesincev. Tako po zavzetju so Italijani zavzeli nekaj okolnih vasi.

Bitka za Aduo je trajala tri dni in je bila zelo krvava. Abesinske čete so se sijajno držale in poveljnik čet ras Sejum je v polni meri izvršil naloge osrednje vlade iz Addis Abebe. Ras Sejum je moral namreč vzdržati napad Italijanov toliko časa, da so se v ozadju mogle abesinske čete pripraviti za svojo ofenzivo.

To je opazilo italijansko vrhovno poveljstvo in je zato poslalo v smeri proti Sakoti, ki je 160 kilometrov južno od Aduae, letala, da prekinajo zvezo in razrušijo ceste.

Veseli v Rimu

Rim, 6. okt. c. Ko je prišla vest o zavzetju Aduae v Rim, je dopisnik »Paris Soira« Jules Sauerwein zaprosil Mussolinija za razgovor. Mussolini mu je kratko rekel: »Adua je zavzeta. Naši vojaki so izbrisali sramoto iz leta 1896. Trenotno se pogajam z Anglijo. Za vse sem takoj pripravljen in vsem sporocam, da sem miroljuben. Zaupam v Francojo!«

Ko je Mussolini okoli pokneva zvedel za pade Aduae, je osebno sporočil kralju v San Rossore, da je italijanska čast oprana. Generalu de Bonu je v Asmaro poslal brzjavko s sledečo vsebino: »Vsa Italija je danes zadihala z novim ponosom. Tebi in vsem četam izrekam pohvalo in zahvalo vse Italije. Mussolini.«

Cesta v Harrarju, ki je po važnosti drugo mesto v Abesiniji. Pri Harrarju se imajo po načrtu združiti vse tri italijanske armade, ki prodirajo v Abesinijo. Hiše brez oken izvirajo po večini še iz 14. stoletja.

sejo Sveta ZN, je danes ves dan zasedal in že sestavil besedilo resolucije. Seja Sveta ZN bo jutri, v ponedeljek. Odločitev pa ne bo padla na tej seji, ampak šele na seji skupščine ZN, ki se sestane v sredo. Baron Aloisi je izjavil danes, da se bo Italija udeležila seje skupščine ZN. Skupščina pa bo v sredo izvolila komisijo, ki bo posameznim članicam ZN določila, kakšno stališče naj zavzamejo do vojne v Afriki.

Laval - Mussolini

Zeneva, 6. okt. c. Dopisnik »Paris-Midie« sporoča, da je Laval že zopet začel s posredovalno akcijo med Anglijo in Italijo. Danes je bilo v Ženevi razglašeno, da se bo Laval še pred sredo, ko se vrši nova seja Zveze narodov, sestal z Mussolinijem.

Asmara, 6. okt. c. Italijansko vrhovno poveljstvo sporoča, da je divizija Santini zavzela mesto Adigrat, divizija Marignana pa je zavzela Aduo. Južna armada, ki prodira iz Somalije, pa je zavzela mesto Gerlogubi.

ad franc. poročila
Addis Abeba, 6. okt. c. »Havasov« dopisnik sporoča, da so abesinske čete danes obkrožile Ual-Ual.

Addis Abeba, 6. okt. c. Italijanska letala so za Adigratom danes bombardirala zbirališče abesinske vojske, kjer je zbranih 25.000 Abesincev.

Tigrida - novo kraljestvo

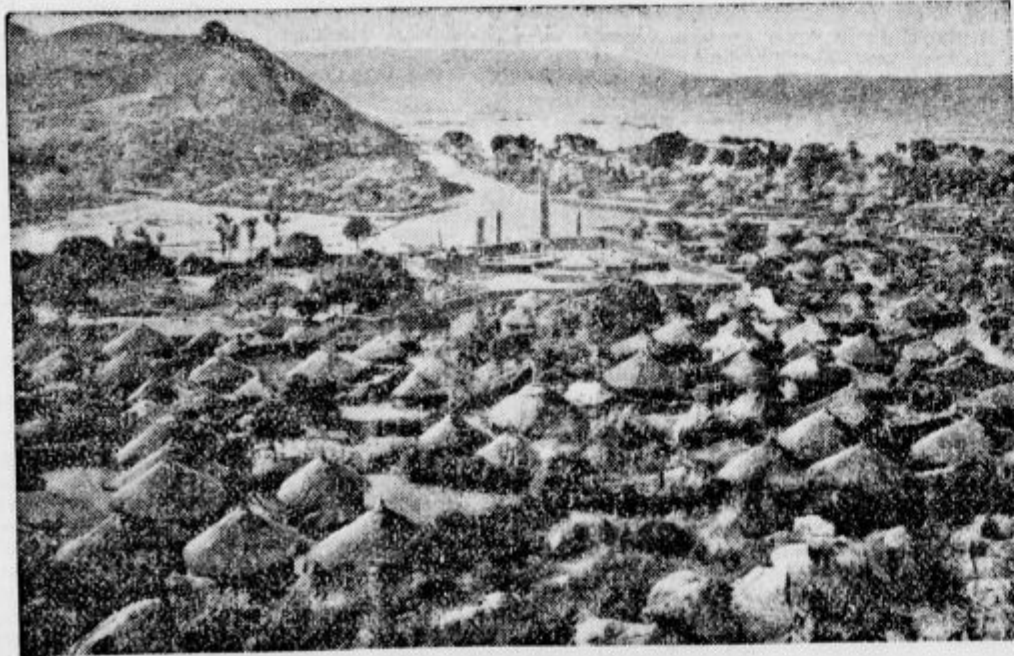
Addis Abeba, 6. okt. c. Po zavzetju Aduae so italijanska letala preletela vso pokrajino Tigrido. Prebivalstvu so trosila letake s pateričnimi proglašaji. Na teh letakih piše, da hoče Italija iz pokrajine Tigride ustvariti samostojno kraljevino za narodno dinastijo Disioa na čelu. Kdor se ne bo pokoraval tej dinastiji, bo neusmiljeno zatrt od italijanske vojske, ki nima nič proti prebivalstvu Tigride, temveč hoče samo pobiti nadoblast vladodržcev iz Addis Abebe.

Drobne vesti

Zagreb, 6. oktobra. b. Danes je bil v Remetincu pri Zagrebu položen temeljni kamen za novo cerkev. Svečanostim sta prisostvovala zagrebški nadško fdr. Ante Bauer in dr. Vladko Maček, ki se v zadnjem času zelo udeležuje pri sličnih svečanostih.

Split, 6. oktobra. b. Ob velikem zanimanju so se izvršile danes v Omišju naknadne volitve. Postavljena je bila samo ena lista in so bili torej izvoljeni vsi kandidati s te liste.

Zagreb, 6. oktobra. b. Danes se je nad Zagrebom vilo močno deževje, pomešano z debelo točo. Prišlo je tudi grmeti in treskati. Vслед nenadne nalive je prišlo do poplavl na raznih krajih mesta, kjer so morali posredovati gasilci.

Pogled na mesto Aksum v severni Abesiniji. Aksum je eden najstarejših krajev Abesinije in ga smatrajo Abesinci za narodno svetišče. Pravljiča pripoveduje, da je bil Aksum glavno mesto kraljice iz Sabe.

Shodi ministra dr. Kreka

Na Ježici

Ljubljana, 6. oktobra.

V soboto zvečer je tudi naša zavedna Ježica pokazala, kako dobro je prestala težko preizkušnjo zadnjih let. V društvenem domu, kjer se je vršil ustanovni občni zbor, se je zbralo okrog 400 mož in fantov, ki so g. ministra dr. Kreka navdušeno pozdravili. Ustanovno skupščino je vodil predsednik pripravljalnega odbora za ustanovitev krajevnih organizacij JRZ g. Sever Franc, ki je v svojem pozdravnem nagovoru med drugim g. ministra dr. Kreka naprosil, da blagovoli sporočiti g. ministru dr. Korošcu zagotovilo neomajne zvestobe njegove Ježice. Nato je povzel besedo minister g. dr. Kerk, ki je zborovalcem pojasnil, kako je naš voditelj dr. Korošec kot jetnik na Hvaru utrjeval in dolbel pot slovenskemu ljudstvu in sploh jugoslovanski demokraciji na politični dan, na politično souce vsega našega naroda.

Po govoru g. ministra so zborovalci izvolili krajevni odbor JRZ. Za predsednika so si izvolili g. ministra dr. Kreka, za podpredsednika S. Verja Franca, posestnika iz Ježice, za tajnika S. Verja Ignacija, posestnika iz Savej, za blagajnika pa Pečarja Mateja, posestnika iz Črnuče; razen tega pa so bili izvoljeni v odbor še posamezni zastopniki iz vseh vasi naše občine. Z apelo na vztrajno in složno delo je g. minister zaključil ustanovni občni zbor.

V Slovenjgradcu

Slovenjgradec je bil že na vse zgodaj zjutraj ves v zastavah. Le malo je bilo hiš, ki bi ne bile okrašene z državnimi trobojnici. Bile so to one redke hiše, ki so bile okrašene z zastavami v težkih dneh onih let, ko večkrat večjemu delu Slovenjgradca ni bilo mar, da bi kaj praznoval.

Že v zgodnjih dopoldanskih urah so se začele zgrinjati množice izpod Pohorja, iz Meziške, Mislinjske in Saleške doline. Množice so napolnile do dveste ure prostorni Slomškov trg — bilo jih je okrog 4000. Sredi trga je bila postavljena slavnostna tribuna, vsa okrašena z zastavami in venci.

Ko se je nekaj minut po deveti uri pojavil na tribuni minister dr. Kerk, so ga množice burno pozdravljale, fantek in deklica pa sta mu izročila velik sonek slovenskih nageljinov in mu pripela na prsa ličen sonek z besedami: »Slovenskemu ministru slovenski puščice!«

Zborovanje je otvoril župan iz Starega trga Ivan Arah in po uvodnih besedah naprosil ministra dr. Kreka, da pojasni politični položaj in delo vlade.

MINISTER DR. KREK GOVORI

»Kaj je toliko množico zbralo na tem dežju? Da pokaže svoje veselje, da se more zopet zbirati, še bolj pa, da pokaže, da se je, da ovrže trditve zadnjih let, da nas več ni, da nič ne pomenimo in da nikdar več ne bomo nič pomenili. Ta napolnjeni trg pa priča, da smo ostali kakor smo bili, trdni, zvesti, odločni in strnjani. Pritisk in trpljenje zadnjih let nas je le še bolj združilo, naša srca le še bolj zvarila v eno jednako dušo. Hočemo pokazati, da smo globoko izobražen narod, ki smatra državljansko svobodo svobodnega zborovanja in svobodo govora kot svojo sveto pravico. Kdor to svobodo rožaje pod listo mero, ki je v življenju države nujno potrebna, ta tepta pravice naroda in družbe odjeda zaupanje pri državljanih. Kakor je v mrtvem stvarstvu vsako bitje razločno od drugega, tako ima tudi v družbi vsak posameznik svoj poseben obraz, svojo posebno misel. Kdor bi hotel nasilno ta različne izenačiti in vse ukleniti v eno uniformo, ta bi ubil vsako rast kulture in ustavil vsak napredek. Hoteli so nas sicer stisniti v najrazličnejše uniforme, tako politične, društvene in gospodarske, toda to delo se je moralo ponesrečiti in se je mascevalo nad njimi samimi.

Mi smo se danes tu zbrali, da na ves glas izrazimo svoje veselje, da je ta nenaravni pritisk prenehal, da je nastopilo svobodnejše ozračje. V tej svobodi bomo mi kot izobražen in vzgojen narod dali vsemu družabnemu življenju plemenit obraz.

Na vas, možje, fantje, žene in dekleta, sloni odgovornost za potek in razvoj vsega javnega življenja, pa naj vam kak režim to prizna ali ne. Samo tisti red, ki se naslanja na vas, samo tak način vladanja, ki ga vi vodite, more dohitevati življenje in ga usmerjati v kanale in struje, ki potem koristno in plodovito namaka jugoslovansko skupno njivo.

Dokazati hočemo, da je ta svoboda koristna ne samo Slovincem, ampak vsej državi. S tem bomo ovrgli trditve, da bi bilo to dobro ljudstvo protidržavno. Če bi bilo to res, bi te države sploh ne bilo. S takimi lažljivimi optiki so škodovali sicer tudi nam, pa nam najmanj, veliko bolj vsej državni skupnosti, katere bremena in žrtve vi že po naravi nosite kot njeni nujni člani, le s to razliko, da jih nekoliko lažje in veseljeje prenašate, ako vam vlada dajoči režim to prizna, kakor pa če bi vam to odrekal in vas za plačilo še zaničeval. Zato je sedanja vlada trdno odločena, da čim dalje bolj vlada z ljudstvom. V občini, ki je temeljna celica našega družabnega življenja, naj prevzamejo oblast ljudje, ki imajo resnično zaupanje ljudstva. Tudi v sreskih samoupravah, še bolj pa v banovinskih naj ljudstvo pride do vodilne besede po svojih svobodno izvoljenih zastopnikih. Vse pristojno in izumetničeno naj izgine. Z uvedbo samouprav bomo storili najbolj

Zborovanje posestnikov novih hiš

Ljubljana, 6. oktobra.

V dvorani Okrožnega urada se je danes zbralo polno hišnih posestnikov, ki so zavzeli dvorano do zadnjega kotička. Bili so to po večini javni in zasebni nameščenci, ki so po vojni gradili lastne hiše, da so tako odpomogli stanovanjski stiski in da so svojim družinam preskrbeli stanovanja. Poleg ljubljanskih hišnih posestnikov so se zborovanja udeležili tudi novi hišni posestniki iz okolice in z dežele. Navzočni so bili tudi predstavniki posestnikov novih hiš iz Maribora, Kranja, Kamnika, Trbovelj in Prevalj. V vseh teh krajih smujejo posestniki novih hiš podružnice skupnega društva. Enako zanimanje za to organizacijo vlada tudi v drugih slovenskih organizacijah, kjer se enako smujejo podružnice, ki pa dosedaj še niso bile organizirane. Glavna predmeta zborovanja sta bila znižanje obrestne mere in pa zahteva javnosti po znižanju najemnin v zvezi z znižanjem uradniških prejemkov.

Predsednik društva šol. nadzornik v p. gosp. Fortunat Lužar je otvoril zborovanje s pomembnim govorom, v katerem je poudaril izključitev vsakega strankarstva ali politike iz društva in z občnega zbora. Zborovanje je izključno gospodarskega značaja. Lastniki novih hiš, ki so gradili v najtežjih časih, ob najdražjih pogojih so se motili, ko so delali račune, naj nihče ni vedel, da se bodo pogodi hišne posesti tako poslabšali. Ti hišni posestniki so reševali stanovanjsko vprašanje in pa

državotvorno delo. Če bi že prej Slovinci upravljali Slovenijo po svoji svobodni pameti, bi bila Slovenija danes taka, da bi vsak rad v njo prišel. Ali ne bi bil to tudi velik napredek države? Slovenski cvet, čeprav ima neko posebno barvo in nek svoj poseben vonj, je vendar le samo cvet jugoslovanskega vrta. Čim lepši je, čim bolj skrbno je negovan, tem lepši je celotni vrt in tem bogatejša sadova bo rodil.

V jugoslovanski radikalni zajednici gledamo pod sedanjimi zakoni edino možno obliko združevanja in političnega udejstvovanja. Ne maramo pa v to skupnost nobenega takega, ki bi mislil, da je prisiljen stopiti v njo, niti takih, ki bi hoteli pridružiti se radi osebnih koristi. Ta stranka ne sloni niti na sreskih načelnikih niti na žandarjih. Z njo hočemo ustvariti le tisti mir, ki je predpogoj, da boste mogli, možje in fantje, v primeren čas svobodno, neodvisno in brez strahu oddati svoje glasove za tiste, katerim zaupate. Zapajte voditelju Slovincem, ki je ob razpustu SLS dejal: Prišel bo čas, ko vas bom zopet klical. Sedaj vam svetujem, da se te nove politične stranke oklenete, da v njej izjavljate svoje pravice.

Govorilam o nestalnosti vlade ne verujete. Ne trdim sicer, da smo večni, kakor so to trdili tisti, ki so bili pred nami, vendar pa vam zagotavljam, da je sedanja vlada tako trdna, da v doglednem času ni mogoče govoriti o kakih njenih notranjih slabostih. Ima resno voljo in vse zmoglosti, da bo svoj program do konca izpeljala, to je do najozgejega narodovega sodelovanja. K temu sodelovanju so vabljeni vsi, ki jim je blagor države na srcu, tudi Hrvatoma so odprta vsa vrata.

Prepričani smo, da bomo s takim političnim sodelovanjem tudi mi prišli do boljše kosa kruha.

Kljub rahlemu dežju, ki je začel rositi proti koncu ministrovega govora, so vsi zborovalci ostali na trgu in napeto poslušali iskrenega govornika in navdušeno pritrjevali njegovim besedam.

Za njim je izpregovoril mariborski podžupan Franjo Zebot, ki je v ognjevitom govoru poudaril neomajno zaupanje našega ljudstva svojem vodstvu in še posebej dr. Korošcu, ki ga v vsej zgodovini ni nikdar izdal. Nato sta govorila še Marko Kranjc in domačin iz Sv. Jerote Ivan Vrhnjak, ki je poudarjal zvestobo slovenjgradskega okraja kraljevskemu domu. Govorila sta v imenu organizacije JRZ v prevaljskem okraju še dva zastopnika iz tega okraja.

V Gornjem gradu

Popoldne ob 3 se je vršilo zborovanje pri Sv. Frančišku Ksaveriju v Savinjski dolini za gornjegrski okraj. Savinja je v zadnjih dneh zelo narasla, kar so splavarji konaj čakali, zato je v teh dneh zelo mnogo možkih od 14. pa do 60. leta s splavi na vodi, kljub temu pa se je na zborovanju zbralo še dovolj možkih, pa tudi žensk iz vse lepe okolice Sv. Ksaverija, od Solčave pa do Ljubnega, od Gornjega Grada ozir. Nove Slitve pa do Nazarija in Mozirja. Zbrala se je prav za prav vsa gornja Savinjska dolina na dvoršču posestnika Slatinska. Pod širokim orehom je bila postavljena govorniška miza, vsa v svežem zelenju. Ko je minister dr. Kerk stopil med ljudi, so ga navdušeno pozdravljali. Zborovanje je otvoril g. Tesovnik, predsednik krajevnih organizacij JRZ, in po uvodnih obljubah dal besedo g. ministru.

Gospod minister je v tako domačem govoru spomnil zborovalce na krivice in škode, ki so jih morali zadnja leta prestati, da je med množico živahno odmevala beseda v pri-nem domačem aarežu: »Res je!« V nadaljnjih izjavanjih je govoril o nujni potrebi, da smo danes, ko se snemo združevati, vsaj tako složno združeni, kakor smo bili takrat, ko se nismo smeli niti po trije sestati. V zelo prepričevalnih besedah je dokazoval, da je samo v strnjanih vrstah celega naroda resno upanje na boljše čase.

Za njim sta še govorila g. Zebot Franjo, podžupan mariborski, ki je ob velikem odobravanju govoril o koristih narodnega sodelovanja pri vodstvu države, in g. Krajnc Marko, ki je govoril o gospodarskem načrtu vlade.

Zborovanje je poteklo v največjem redu in miru, brez kakršnihkoli rediteljev, oboroženih ali neoboroženih. Bilo je pravo ljudsko zborovanje, ljudstvo se zbere, da sliši iskreno besedo svojih voditeljev, katerim še edinim zaupa. Ljudska volja čimdalje bolj prihaja do izraza; ker je to svobodni izraz, je seveda, ves zoper tiste, ki so prej leta in leta izsiljevali iz ljudstva neke biz-raze zaupanja.

Pismo nadškola dr. Jegliča

Ob koncu zborovanja je g. minister dr. Kerk prejel pismo od našega sivolasega nadškola dr. A. B. Jegliča, ki ga prinašamo v celoti.

Gospod minister!

Zal mi je, da Vas na shodu pri Sv. Frančišku ne morem osebno pozdraviti. Moram v Steno k proslavi 800 letnega obstanka cistercijskega samostana.

Zato Vas pozdravim pismeno, želeč in proseč in Boga prav mnogo izdatnega uspeha pri Vašem trudu za narod in našo kraljevino. Upam, da jo bo sedanja vlada rešila in obvarovala razdora in pogina, kamor so je dosedaj porivali.

Pozdrav in blagoslov!

Vdani nadškof Jeglič.

stavbno krizo, v sedanjih časih pa so se zato zašli v plačilno krizo. Lastniki novih hiš so se zato združili v skupno društvo, da organizirajo tako skupno obrambo za svoj obstoj. Leta 1920 je bil noveliziran stari avstrijski zakon o davčni oprostitvi novi hiši za več ali manj let. Ta zakon je opogumil male ljudi, da so pričeli zidati, čeprav so morali plačevati denarnim zavodom visoke obresti, toda, ko so bili domovi postavljeni, so se pričele nove, nepričakovane obveznosti: invalidski davek, zbornična določila, triodstotna zgradarina in pozneje šest- oziroma dvanajstodstotna zgradarina, avtonomne davčine in takse itd. V Ljubljani in okolici imamo 3611 novih hiš, samo v mestu pa 1553 novih hiš, ki so veljale skupno 456.380.000 Din. Te hiše imajo 3422 stanovanih, tako, da velja vsako stanovanje nad 100.000 Din. Skupno so novi lastniki zaidali po vojni nad pol milijarde dinarjev, mestna občina pa okoli 60 milijonov dinarjev. Mestna občina prejema za vzdrževanje svojih hiš 3.900.000 Din, daje pa okoli 5.400.000 Din.

Govornik g. K. os je zahteval, da se obrestna mera temeljito zniža in naj se prilagodi sedanjemu gospodarskemu položaju. Ako se pri nekaterih denarnih zavodih vloge znižale za 40 odstotkov, naj se znižajo še dolгови, ne pa da denarni zavodi še dalje zahtevajo po 12 odstotkov od posojil. Zaščitijo naj se tisti, ki so brez lastne krivde prišli v plačilne težkoče. Govornik je z nekaterimi številkami dokazoval, da so se najemnine v Ljubljani

Žalni obredi na Oplencu

Oplena, 6. oktobra. Po kraljevem pogrebu je bila danes na Oplencu morda najtužnejša svečanost, ki se je vršila v navzočnosti ljudstva iz vseh krajev države, zlasti pa iz južne Srbije, Skoplja, Kumanova, Kasanika, Veleša in iz vse ekopeljske Crne gore. Prihajali so kmetje in kmetice v svojih krasnih narodnih nošah pod vodstvom svoje duhovščine in metropolita skopeljskega, da se poklonijo velikemu kralju. V svojih žalostnih rokah so nosili voščene in šopke bosiljka, da jih položijo na grob kralja Zedinitelja.

Uvod današnjemu dnevu je bilo večerno opravilo v zadušbinskem hramu v navzočnosti patrijarha Varnave in več metropolitov. Davi na vse zgodaj so začeli zvoniti zvonovi v kraljevi zadušnici. Čim bolj je rasel dan, v tem večjem številu

se je zbralo ljudstvo iz vseh, tudi najbolj oddaljenih krajev domovine. Velika cerkev je bila neprestano polna ljudstva. V cerkvi so bili tudi mnogi Arnavti in Turki, ki so s spoštovanjem prišli na grob kralja Zedinitelja. Na koncu službe božje je imel ohridski vladika Velimirovič govor o pomenu kraljeve zadušnice na Oplencu.

Nato je bila obletniška žalna svečanost, ki se vrši po narodnem običaju dva do tri dni pred pravo obletnico. Duhovniki so odšli v kripto med petjem »Svjeti Božec. Na grobu je opravil žalno slovesnost patrijarh Varnava. Na grobu je govoril skopeljski škof.

Nato je pevsko društvo zapelo pesem »Večnaja Pamjate.

Koroški dan v Ljubljani

Krik Zilje, da je slovenska...

Dež je onemogočil „ziljsko ohcel“ po ljubljanskih ulicah

Ljubljana, 6. oktobra.

Toliko priprav, dela in truda je bilo vloženega v današnji prireditve koroškega dne, da bi bila res velika škoda, če bi jo dež v celoti preprečil. Dopoldanski nalihi so pač onemogočili prvi del prireditve, namreč ziljsko ohcel, ki bi se imela dopoldne odigrati na ljubljanskih ulicah, toda popoldne se je ves program skoraj neovirano izvršil.

Kronist, ki opisuje dogodke ljubljanske nedelje, ne more podajati strokovnega poročila o današnji koroški prireditvi na Cojzovem grabnu — to je prepuščeno našim folklornim strokovnjakom — pač pa mora poudariti velik pomen te prireditve za našo slovensko narodno misel, katere lepa manifestacija je bila ta prireditev. Gledavci, ki so se kljub grožnjam z neba zbrali v prav zadovoljivem številu, so imeli priložnost doživljati kos narodnostne romantike tistega predela slovenske zemlje, ki se nam zdi takisto nedosegljiv in nam ne vendar tako drag. Slovensko ljudsko dušo z Zilje, njeno nepovrjeno izživljanje, njen vrisk in njeno pesem smo doživeli danes na Cojzovem grabnu. In sta bila pesem in vrisk tako silna in prepričevalna, da sta natočila tolažilnega balzama na krvavečo slovensko rano... Ob takih trenutkih ni bilo mogoče ostati brez upanja.

„Še hvanje“ pod Cojzovim gradom

Za oko in dušo laika je prireditev nad vse lepo uspela. Prostor na Cojzovem grabnu je bil menda že kar najbolj primeren za to prireditev. Zgoraj in spodaj je bilo postavljenih nekaj gledaliških kulis, na obeh straneh ceste pa sedeži. Okrog pol 4. ko so ljudje že nestrojno pričakovali začetka, se je začel z Napoleonovega trga sem vrisk, znamenje, da se bližajo »Štehovci«. In res je nekaj hipov zatem vriskaje prijezdila na prireditveni prostor skupina fantov v ziljskih narodnih nošah na konjih, ki so jo zbrani toplo pozdravili.

Takoj zatem se je začelo »štehvanje«. Na sredi prostora je bil postavljen ziljski šteb z bariglico, kakršna je naslikan v današnjem »Slovincu«. To bariglico morajo štehovci s kratkim železnim kopljem zbiti na tla. Bariglica pa je tako pritrjena na šteb, da jo je treba popolnoma razbiti, da popadajo njeni kosi na tla. Štehovci morajo to napraviti na konjih v diru. — Ze so fantare intonirale melodijo, ki spremlja štehovce pri njihovem tekmovalstvu, in takoj je šest zastavnih koroških fantov poglalo konje v dir. Drug za drugim so jezдили mimo šteba in vsak je z vso silo udaril

Spomenik kralju Aleksandru na Pohorju

Maribor, 6. okt.

Danes je bil na slovesen način odkrit in blagoslovljen spomenik kralju Aleksandru I. Zedinitelju na Pohorju nad Pohorskim domom in Mariborsko kočo. Kljub dvonjegovemu vremenu so se zbralo ob spomeniku, zgrajenem z velikimi trobojnici, veliko ljudstva. Med drugimi so bili tudi navzočni okrajni načelnik dr. Šiška, kot zastopnik mestnega predsednika dr. Juvana magistrni ravnatelj Rodošek, zastopnik SPD dr. Tominšek in drugi. Ob pol 11 je zastopnik prevz. knežokofa kanonik dr. Ivan Zagar bral sv. mašo ob lepem petju pevskega zbora. Nato je predsednik odbora profesor dr. Dolar s primernim nagovorom odkril spomenik in se zahvalil vsem, ki so omogočili njegovo postavitve. Spomenik ima obliko piramide, v katero je vzdignjena bakrena plošča z napisom:

Marseille, 9. oktobra 1934.

Čuvajmo Jugoslavijo!

Nato je godba »Dravac zaigrala državno himno. Lepo in globoko zasnovan govor je imel kanonik dr. Zagar, ki je poudarjal, da sta ljubezen in spoštovanje do kralja in do države neomajni. Za SPD je govoril dr. Tominšek.

Shodi JRZ

Dalj, 6. okt. m. Minister za gozdove in rudnike Jurij Jankovič se je danes popoldne udeležil velikega zborovanja JRZ v Čepinu, popoldne pa je odpotoval v Dalj. V svojih govorih, ki jih je imel pred dvatisočglavo množico, je bil večkrat burno akklamiran. Jurij Jankovič je med drugim dejal:

»Ko vas vidim v takem velikem številu zbrane, ne moremo drugega, kakor pomisliti na to, da nas je zbralo zaupanje, ki ga gojite do kr. vlade. Lahko vam rečem, da je njeno stremenje

znatno znižale, po govornikovem mnenju celo od 40 do 50 odstotkov. Govornik je pozval lastnike novih hiš k slogi v obrambo skupnih interesov.

O razmerah na denarnem trgu je govoril še tajnik g. Lukež, ki je grajal zopni pojav trgovine s hranilnimi knjižicami; dogaja se, da prodajajo vložniki svoje knjižice za 30 odstotno vrednost, zavodi, pri katerih so te vloge naložene, pa zahtevajo za posojila le 12 odstotne obresti. Odklonil je zahtevo, naj bi državni nameščenci krili zmanjšanje prejemkov s tem, da bi se znižale najemnine, ker bi znižanje odstotno le malo pomenilo. Govorili so še zastopniki podeželskih lastnikov novih hiš, tako Korošec in Dobovišek iz Zg. Šiške, Pregelj iz Kranja, dalje Salehar, Pleterški in Ileršič.

Soglasno je bila sprejeta resolucija, v kateri zborovalci zahtevajo, naj se obrestna mera na hipotekne zniža na največ 4 odstotke, amortizacijska doba pa naj se podaljša na 30 let. Zborovalci prosijo v svoji resoluciji, naj se izvede stroga revizija onih denarnih zavodov, katerih knjižice notirajo na črni borzi. Soglasno sprejeta resolucija bo izročena g. banu, Društvu denarnih zavodov, Zadrugi zvezi in Zvezi slovenskih zadrug.

usmerjeno tja, kjer bo to vaše dragoceno zaupanje lahko tudi opravičilo. Veliko demokratsko našelo se narodom za narod je naše načelo in mi bomo ostali zvesti tem principom, ker smo globoko prepričani, da bo naš narod srečnejši in zadovoljnejši, če mu damo možnost, da se udeležuje v vseh državnih poslih. Jugoslovinstvo, ta veliki ideal preteklosti, je bil nedavno konpromitiran radi tega, ker so ga razni privilegirani in patentirani politiki smatrali kot trgovsko blago in mu določili ceno z ozirom na čas in razmere. Ves narod je in bo ostal jugoslovanski, ako se onemogoči politika jugoslovanskega privilegiranega patriotizma.

Evo, ravno danes je objavljena uredba o zaščiti kmetla, s katero se rešuje pravično vprašanje kmetijskih dolgov, katere pa preje nihče ni imel poguma rešiti.

Ljubljanska kronika

Na obletnico smrti dr. Jan. Ev. Kreka bo v torek, 8. oktobra, sv. maša zadušnica v cerkvi sv. Jožefa ob 7 zjutraj. Hvaležni prijatelji in častilci rajnega Evangelista vabljeni!

Uprava policije opozarja radi točnega ravnanja vsa društva in druge organizacije na to, da je kralj. banska uprava dravske banovine odredila, da se ne smejo vršiti v času od 8. oktobra od 12 dalje pa do 10. oktobra ob 12 nikake konference in shodi. Dovoljene so samo komemoracije obletnice blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Esperantskega jezika se naučite v treh do štirih mesecih. Otvoritev tečaja bo jutri v torek ob pol 8 zvečer v šoli pri sv. Jakobu.

Konjske dirke, ki so se imele vršiti včeraj popoldne na Fužinah, so bile radi dežja in razmočenega terena preložene na prihodnji nedeljo 13. oktobra. Prijavljeni konji, ki so dospeli v Ljubljano iz raznih mest, ostanejo do nedelje v Ljubljani in porabijo ta čas za trening. Program ostane neizpremenjen.

Kavarna Stritar

Vsak večer koncert salonskega orkestra.

Nevarnost povodnji na Barju

Ljubljana, 6. oktobra.

Davi okoli 5 je pričelo močno liti ter je deževalo skoraj vse dopoldne. Ljubljansko polje in Ljubljansko barje sta se spremenili v najkrajšem času v pravi močvirji, po vseh cestah so velike luže, promet pa je zelo oteženo. Narasle so vse reke, Sava, Ljubljanka, zlasti pa pritoki Ljubljanice.

Vse te reke in potoki valijo motno, rjavovo. Največja nevarnost je na Barju, kjer so posamezni najvišji in potoki presegli normalno višino ter neprestano naraščajo. Ponekod je voda že segla na polje. S krmiških hribov divjajo na Barje hudourniki. K sreči se je pričelo popoldne jasnit ter je dež prenehal. Upati je, da bodo barjanske vode prenehale naraščati in da bo nevarnost povodnji, ki grozi ponovno barjanskim naselbinam, odstranjena.

Od Soče čez Zilo

Tomaž Košat Pesnik in skladatelj koroški

(Iz spominov napisal Lovro Horvat, nadučitelj v p. v Kamniku.)

Ko sem spoznal g. Tomaža Košata, bil je kakih 35 let star, mož krasne postave in moške lepote, lojalnega in veselega značaja. Vedno dobrovoljen, se je rad smejal in z vsakim ljubeznivo pogovarjal. Košat je bil originalni tip inteligentnega Slovenca iz okolice Celovca in Rožne doline.

V St. Iljski fari, v Diešicah na bregu šumeče Drave stoji še danes leta 1661 sezidana domačija

pri Košatu. Potomci Primoža Košata, r. 4. VII. 1797, so se preselili v Vetrin pri Celovcu, kjer se je rodil slavni pesnik in skladatelj koroški — Tomaž Košat dne 8. avgusta 1845. Druga linija Košatov pa se je naselila na Zoprače pri Vrbi (Velden) na starodavno slovensko gostilno pri »Birtu«, kjer se je vršil 21. septembra 1870 največji slovenski tabor na Koroškem. Sklicaj ga je Primož Košat, oče maja meseca 1934 umrlega Martina Košata, vrle slovenske korenine, ki se je ob času plebiscita vneto boril za slovensko zmago.

Tudi v Vetrinu je ostal Košatov dom slovenski. Gosp. okrajni načelnik metliški Matej Kakej, kateremu izrekam za te podatke najsrčnejšo zahvalo, ki je eden zadnjih potomcev te linije, ve povedati, da je njegova teta Jesenko pesniarica malga Tomaža in da so v družini govorili izključno slovensko. Jako verjetno, ker je bila v pet in šestdesetih letih vsa okolica Celovca globoko slovenska. Sam sem poznal ljudi v Otičah (Weidmannsdorf), torej tik pred vrati mesta, ki leta 1880 niso znali niti besedice nemški. Tako niso znali nemško tudi Košatovi starši, mati prav nič, oče pa le toliko, da je za silo prodajal svoje drvice na Benediktinskem trgu. Nič čudnega torej, da se je oklepal »Tomej« z naravnost ganljivo ljubeznijo svoje slovenske mamice in jo oboževal z visokim spoštovanjem ne samo doma, marveč povsod in očitno, tudi na celovških ulicah, kjer je eksaltirana nemška družina nahrulila vsakega, ki se je drznil govoriti zaničevani »bindiš«. Globoko je morala biti torej zasidrana ljubezen do matere in njene govorice v Košatovem srcu. Tako mi je pripovedoval g. Stefan Rutar, oficijal v Celovcu, njegov sodomačin in prijatelj.

Slovenski fantek »Tomaž« je stopil v vetrinjsko šolo, nevede nemščine. Po končani ljudski šoli je postal delavec v Morovi tovarni za suknjo, ki je bila obnemem zavod germanizacije. Slovenci so bili najnižji sloj, rod sužnje, izmed katerih se je le redko kdo povzpela na višjo stopnjo. Vsak, kdor je čutil le iskreno narodno, je dobil pečat »erne« in s tem je bila tudi njegova usoda zaključena. A Tomaž Košat je bil bistra in brihtna glavica in to so spoznali tudi njegovi predstojniki. Poslali so ga na celovško gimnazijo in akademijo, da bi postal kemik v Morovi tovarni.

Košat je bil na gimnaziji vpisan kot Slovenec in je tudi kot tak maturiral. Ze kot študent je slovel po svojem lepem basu in svoji prikljupljenosti. Imel je svoj pevski zbor, s katerim je tudi prepeval slovenske pesmi. Tako zatrjuje bivši g. župnik I. Primožič iz Logaveš, ki je bil baže njegov sošolec.

Po končani gimnaziji se je podal Košat na Dunaj študirat kemijo, da bi pozneje vodil ta resort v Moravi tovarni. A njegova usoda je ubrala drugo smer. Slaba mu je predla v cesarski prestolici. V bedi je moral prodati svoje prelepe pesem »Verlassen« neki zakoniti firmi za 5 fl., s katero je ta napravila sijajen kupček. Ko pa je s pesem prišla na dan, je Košat zaslovel. To mu je dalo pobudo, da se je temeljito začel baviti poleg študija tudi z domačo poezijo in glasbo. Nekoč se je zabaval v kavarni in prepeval v družbi, ko stopi k njemu gospod, ter ga začne izpraševati, odkod in kdo je in kaj namerava postati.

Bil je to ravnatelj ces. opere Löwenthal. Ko mu Košat pove, da bo njegov zaslužek 600 fl na leto, ponudi mu ravnatelj 600 fl na mesec, kar je Košat seveda z veseljem sprejel. Tako pripoveduje gosp. podpolkovnik A. Sablačan, ki se je kot rojak zanimal za Košata. Na ta način je prišel na dvorno opero, v imeniten položaj in sijajno karijero. Kdo bi kaj takega odklonil?

Pa so ljudje dospeli do vrhunca slave in pri tem pozabili na svoj rod, ga celo zamrzeli in zasovražili. A Košat ni pozabil svoje slovenske hiše, ne svoje mile slovenske mamice, ni se je sramoval kakor se dostikrat zgodi, ljubil jo je slej ko prej z vso ljubeznijo, ki jo zmore le pokoren sin poštene slovenske matere. Obiskoval je starše ob vsaki priliki in jih podpiral. (To pričajo vetrinjski domačini).

Za nas nemila usoda je vodila Košata med Nemce, kateri so takoj spoznali njegove vrline in si ga osvojili. Obsuli so ga s častjo in slavo, kar bi mu revali kor. Slovenci nikakor ne mogli nuditi. A Košata to ni omamilo; nikdar ni rekel, da je Nemec, pa tudi nikdar ni tajil, da je Slovenec. Svoje pesmi je namenoma označil kot »Koroške pesmi«, last koroške zemlje.

V uvodu omenjeni Martin Košat, vnet slovenski narodnjak do groba, ki je bil lastnik Birtove in Košatove kmetije, je stalno dobival povabilo, ako je Tomaž v bližini gostoval. To se pravi, on je očitno priznal zavedno slovensko sorodstvo.

— Motnje v želodcu in črevesu, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoznost, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefove grenčice«.

Poleg svojega poklica kot dvorni operni pevec, se je bavil Košat mnogo s poezijo in skladbo. Oboje je pri njem original. Motiv njegovih pesmi je opevanje narave, domačih krajev in običajev, ljudstva in njihovih šeg, posebno pa opeva Košat mlado ljubezen. Čeprav so njegove pesmi v nemškem jeziku, diha iz njih na prvi čut slovenska duša in slovenska ljubezen. Njegove pesmi diči izredna milina in plemenitost. Ljubezen ki jo opeva, je tako čista in vzvišena, kakor jo položil le sam Bog v mlado človeško srce. Nikdar se ne pregreši s kako mislijo ali besedo proti morali. In baš zaradi tega se njegove pesmi vidno odlikujejo od drugih koroških. Skozi Košatove pesmi veje pogosto neki otožen duh in mnogokrat ga najdemo na grobu, kjer tuguje nad izgubo svojega ljubega dekleta. Ljubezen in kar je z njo v zvezi: zvestoba in nezvestoba, to so njegovi najljubši motivi. Tako vpraša škrjančka, zakaj poje danes tako otožno, vpraša potoček, kako da teče tako motno? Ko pa mu je dekle postala nezvesta, morata tudi ta dva z njim žalovati. Ko opisuje koroško srce, pusti dekle vprašati svojega fanta, kako dolgo jo bo ljubil in da vendar za božjo voljo ne bo delal bridke žalosti ji. Fant pa odgovori: »Ko več slišal ne bom petje kosa glasno; ko več videl ne bom v gozdu srno urno; ko več čutil ne bom prav poljubčka sladko in ko srce kje tvoje, krila zemljica bo. Tej pesmi je dal Košat prekrasno melodijo, tako da je po izvajanju nastal vedno vihar med ženskimi svetom, ki je povzročil mnogo solz. Tako živo spoji ljubzensko življenje z okolico, pač zna edinočle Košat. Vse se udeži okoli domače okolice in Vrbskega jezera in le malokdaj poseže Košat tudi po deželi.

Prekrasna je njegova pesem »Roža z Vrbskega jezera«, ki ima tragičen motiv in izvira iz slovenske

Za žalne razsvetljave

gorijo z največjim svetlobnim učinkom, najdalje in najbolj varno
ZORA nagrobne lučke v keramičnih lončkih. Ne kapljajo!

Oblika zavarovana pod št. 1018-M. - 95/34.

pravljice, doma v Sekiri ob Vrbskem jezeru.

Brez dvoma najlepša izmed vseh pa je Košatova: »Verlassen«. Z lahkoto se je prevedla, ker prihaja itak iz slovenske pesmi: »Bom šel na planino«. Primerjaj pozorno besedilo in melodijo obeh, pa boš našel presenetljivo sorodstvo. Tudi sam Košat mi je to pritril v Čajni pod Dobračem leta 1906. Svoje pesnitve je opremil z lastnimi, originalnimi, prekrasnimi melodijami, ki so glede miline in srčnosti do danes nedosežene. Nekaj teh pesmic se najde v Horvatom »Vencu kor. moških zborov«, ki naj bi bile nekaj poskus, da se dajo Košatove pesmi prav lahko prevesti v domač jezik, kjer pa zvenijo mnogo lepši nego v trdi nemščini.

Košat je imel svoj lasten kvintet, s katerim je izvajal svoje pesmi ne samo na Dunaju in po Koroškem, peli so jih v Berlinu, Parizu, Londonu, v Moskvi in Ameriki, povsod obsuti z največjim priznanjem, hvalo in častjo. Peli so slovenske pesmi, — zakaj? Nemec dr. Barta naglašja v svojem dunajskem predavanju dne 26. V. t. l. na radiju, da je Košat slovenskega pokolenja, neka berlinska revija »Soziale Blätter« priznava, da Košatove pesmi niso nemškega izvora. Celovške »Freie Stimmen« so bridko tugovali pred par leti: »Skoda da Košatove pesmi niso nemške, in Nemčija v svojem radikalizmu pa jih je je tolos celo prepovedala — ker niso nemške. Nemci dobro čutijo, da te pesmi niso prišle iz robustne nemške duše, da so ti biseri vzklili na lepih livadah okoli Vrbskega jezera, kjer se še danes preliva po žilah slovenska kri, kjer bijelo mehka slovenska srca, katera edina so zmogla ustvarjati take pesmi. In Košat je sin tega rodu. Umrli je med svetovno vojno na Dunaju. Da so te pesmi prišle pod nemško besedilo, je kriva sila življenja. Kdor je kdaj občutil grenkobo narodnega tlačanstva koroških Slovencev, bo sodil, kakor sodijo ugledni in pametni ljudje in bo smatral bisere kot našo narodno last.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne **FRANZ JOSEF** grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 25. V. 1933.

Koroška pojaničarjevalnica

Marsikdo ne more razumeti, kako da je germanizacija na Koroškem tekom zadnjega pol stoletja tako napredovala. A ni dvoma, da je glavni vzrok temu: **ponemčevalna šola**.

Ko je leta 1882 slavni in zaslužni borec za pravice na Koroškem Andrej Einspieler začel izdajati v Celovcu slovenski časopis »Mira«, je posvetil prav posebno pozornost šoli. Bodril je Slovence, naj zahtevajo slovensko šolo (v kateri pa bi se v višjih letnikih poučevala tudi nemščina), naj zastavijo vse sile, da se odstrani nemška šola, ki so jo v oni dobi vpeljali v Slovenskem Korotanu. V 17. številki »Mira« 1883 je pisal Einspieler: Nekateri nam očitajo: »Zakaj pišete vedno le o šolah?« In odgovarja na to vprašanje: »Tudi nam je že pusto in nadežno, zmirom na eno struno brenkati. Pa kaj hočemo? Šola je vendar prva reč za našo prihodnost.«

Andrej Einspieler je imel prav. Z bistrim očesom je spoznal najnevarnejšega sovražnika koroških Slovencev: ponemčevalno šolo. Ljudstvo je sledilo pozivom svojega voditelja. Zahtevali so slovensko šolo. Kar deževalo je prošnji na okrajne šolske svete, na deželni šolski svet, celo na samo ministrstvo za uk in bogocastje, v katerih so Slovenci prosili za slovensko šolo. A Nemci so bili gluhi. Hoteli so Koroško ponemčiti in vedeli so, da za to ni boljšega in uspešnejšega sredstva nego je **šola-ponemčevalnica**. Ta nemška šola se je res izkazala za pravi strup, za rabeljina in grobokopa koroških Slovencev!

Slovenski narod ima pravico, da se briga za slovensko Koroško. Ima tudi dolžnost, da se briga zanjo. Kajti koroški Slovenci so integralni. Narod tvori organično celoto in se mora brigati za vse dele te celote. In zlasti se mora brigati za otroštvo, trpeče, zatirane ude narodnega organizma. Zato mora narod poznati, dobro poznati najhujšega sovražnika koroških Slovencev: **ponemčevalno šolo**.

Bilo je v oni dobi, ko je začel izhajati Einspielerjev »Mira«. Nemci so takoj zahruščali, da to ni »Mira«, da dela le nemir in zdražbo. A Einspieler se ni dal zbežati. Mir mora biti pravičen, ni miru brez pravičnosti. Dajte Slovincem njihove pravice, pa se ne bo treba pritoževati. In povedal je Einspieler Nemcem zgodbo o volku in jagnjetu, ki sta bila vodo iz potoka. Torej v oni dobi je prišel v slovensko Kotmarovas nad Rožom nemški učitelj. Ne besedice ni znal slovensko in ko je otrokom nemško govoril, so ga ti debelo gledali, razumeli ga niso prav nič. In kaj je storil nemški učitelj? Pobral je šila in kopita in se vrnil v Celovec. Povedal je šolskemu svetu, da je v Kotmarivasi nemogoče, ker ga otroci ne razumejo. In kaj je storil slavni deželni šolski svet? Čuje in strmi: **poslal**

ga je še enkrat v Kotmarovas in mu je naročil, naj otrokom koj nemško govori, polagoma ga bodo že razumeli! Razume se, da taka šola ni mogla roditi sadov, da se otroci v šoli niso mogli kaj prida naučiti, a Nemcem je šlo samo za to, da slovenske otroke ponemčijo. Niso odnehali od nemške šole. V šoli so vrgli slovenske prošnje za slovensko šolo. Spremenili so šolo v mučilnico, ki naj ima samo en cilj: **ponemčiti slovenskega otroka!** Sprva je šlo težko in počasi, pa celo kamen se izvodi, če kaplja neprestano nanj voda. Vedno več nemščine so vabili slovenskim otrokom v glavo, germanizirali so s polno paro in vedno bolj je ponemčevanje napredovalo. Z nemščino so slovenski deci vcepili tudi nemškega duha in v isti meri gojili v njej preprič in zaničevanje do slovenskega jezika. Vzgjajali so rod janičarjev. Prav po turskem zgledu, ki so nekoč krščanske dečke vzgajali v zaničevanju in sovraštvu do krščanstva!

Nemoralna ponemčevalna šola!

Ta nemoralna ponemčevalna šola je prinesla Nemcem zmago pri plebiscitu 10. oktobra 1929. Ta nemška plebiscitna zmaga je sad te šole. Brez šole-ponemčevalnice, brez te proklete po-janičar-jevalnice bi Nemci nikdar ne bili zmagali 10. oktobra 1929! To sami praznavajo!

Gradbe cest. Letošnje leto so po Koroškem mnogo gradili in popravljali po cestah. Posebnost je priča ta cesta iz Beljaka v Toplice, katero tlakujejo s posebno prepariranimi lesenimi kockami. Glavna dela so dovršena na cesti Sv. Vid ob Glini—Steinbrücken, zadnja dela dovršujejo tudi na cesti od mosta pri Krki do Doline. Postavljajo tudi nov most čez Krko. Prišli so nadalje popravljati cesto iz Wernberga do Seebacha pri Beljaku, v juliju že pa je bil tamkajšnji novi železniški betonski most izročen prometu. Pri teh delih je bilo zaposlenih okrog 700 delavcev. Stroški znašajo več milijonov šilingov, ki so šli na račun zvezne vlade. Tudi dežela sama je dala popraviti več svojih cest.

Smrtna nesreča. Te dni se je peljala na kolesu 27 letna Helena Petjak z Brez proti Grabšajnu. Na kolesu sta sedeli še triletna hčerka Erna in njena starejša sestra. Namenjene so bile nabirat brusnice. Nenadoma se je na cesti pojavil avtomobil, istočasno pa je pasirata cesto čreda živine. Sofer je svojo pozornost posvetil čredi, ni pa videl prihajajočega kolesa. Ko je opazil kolo, je bilo že prepozno, v naslednjem trenutku sta vozili trčili drugo ob drugo. Petjakovo in obe hčerki je vrglo s kolesa na tla. Žena je dobila hude notranje poškodbe in poškodbo na glavi, mala Erna si je prebila lobanjo, dočim je tretja k sreči ostala nepoškodovana. Mala Erna je izdihnila takoj ob prihodu v celovško bolnišnico.

Vrh Krna »Kobarida

Primorske vesti

Gorica

Stroge kazni nalagajo sodišča zaradi obrtnih prestopkov. Tako je te dni v Gorici bila cela vrsta malih trgovcev, ker so prodajali olivno olje, zmešano z oljem drugih rastlinskih semen, 250 lir kazni in 50 lir taks. Neki kavarar pa je bil obsojen zato, ker je točil alkohol po policijski uri, na 800 lir, in zato, ker ni policiji predložil vsakomesečne statistike, na nadaljnjih 500 lir globe. Zaradi tatvine drv za kurivo je bil pogojno obsojen na 3 mesece in 300 lir globe Leopold Benčič v Gorici, 51 letni Edvard Dolmak iz Kobarne v Brdih je napadel občinskega policaja iz ničevega razloga. Dobil je zato eno leto zapora. Istotako eno leto je dobil Jožef Vodičar, doma blizu Kanala, ob Soči, zaradi policijskega prestopka.

Velik most, ki bo vezal otok Gradež s celino, bo kmalu dokončan. Ima 11 lokov, in sicer je srednji, ki se da obračati, iz železa, ostali pa iz armiranega cementa.

Trst

Požar je izbruhnil v sedežu družbe za atominij v Barkovljah. Skoda, pravi, da je precejšnja.

Minister za javna dela Cobolli Gigli se je te dni nahajal v Julijski Benetici. Ogledal si je cestna dela in preletel v avtomobilu istrsko obrežno cesto, potem pa postojanko. V Sezani je bil slovesno sprejet od inspektorja kraških lasijev Graziolija. Zagotovil je kraško prebivalstvo, da se duce vedno zelo briga zanj. Vrnivši se v Trst, je minister šel pogledat javna dela v Dolini ter se ogledal tudi v Škedinju.

Novo čistilnico petroleja zidajo v Zavljah pri Trstu. Ta čistilnica bo lahko rafinirala do 300.000 ton petroleja in izdelovala tudi vse vrste petrolejevih derivatov in asfalta. Oskrbovala bo tudi podonavske države Levanto. Zelo prav bo prišla za oskrbo motoparnikov. Obratovati bo začela prihodnjega januarja. Sirovine bo dobivala iz Romunije in Iraka. Tako bo Trst postal najbolj važen petrolejski center na Jadranu. Producirala bo tudi bencin, ki ga je Italija dozdaj dobivala iz Anglije na leto do pol milijona ton. Za Trst bo kajpada tak velika tovarna velike važnosti. Tovarna je last akcijske družbe Aquila.

Stiridesetletnico službovanja je praznoval te dni drey de Parisi, ki vodi znano 130 let staro tržaško spedijsko blaga.

Istra

200 delavcev iz vse Istre je odpotovalo začetkom tega tedna iz Pulja v zahodno Afriko. Tako vskoja prinaša tudi koristi, v prvi vrsti brezposelnim.

»Assicurazione Generali« bodo zidale na oglu trga Malta in korza Vittorio Emanuele grandiozno palačo. Zavzemala bo nad 2000 kvadratnih metrov in bo njena fronta dolga 140 metrov. Imela bo pet nadstropij nad suteronom. Na enem voglu bo, podobno kakor pri Ljubljanski kreditni banki, toda v večjih razmerjih, dvonadstropni nastavek. S hišami, ki stojijo na Borznem trgu, bo zvezana z lepo arkado. Stanovanj bo 24. Izlozbe bodo iz ogromnih steklenih plošč. Proračunana je na 9 milijonov lir, bo pa bržčas precej dražja.

Istra

102 leti je dosegla Franciška Benussi, ki je bila rojena v Rovinju 2. oktobra 1833 in tudi tamkaj živi. Njenega starega očeta so ujeli morskimi roparji. Pomni, da je oče hodil v Odeso po žito, mati pa ji je večkrat pripovedovala, kako so Napoleonovi vojaki zasedli Rovinjo. Med vojsko je bila evakuirana na Ogrsko, potem v Pottendorf, kjer jo je hudo zeblo. Imela je 10 otrok, 5 moških in 5 ženskih, od katerih so samo še trije živi. Najstarejša hči, ki tudi še živi, je stara 72 let.

Ker je navijal cene, oziroma je prodajal blago nad normirano ceno, je bil mali trgovec Peter Goman v Pulju obsojen, da je moral 3 dni zapreti svojo trgovino.

Duce je podaril ribiču Antonu Guču v Karnici 1000 lir, ker je v nekem viharju izgubil skoro vse svoje ribiško orodje.

Tatovi ovac se še vedno dobijo v Istri. V okolici vasi Banjole so neznanci ukradili kmetoma Nikolaju Premate in Ivanu Crnoboru 30 ovac.

Milijonar je šel prostovoljno v ječo

Ameriška kaznilnica v Oklahomi je dobila pred kratkim čudnega gosta. Ničesar ni zakrivil in niti ni bil obsojen, ampak je postal gost kaznilnice na svojo lastno prošnjo, ki jo je moral podkrepiti s primernim darilom v javne vrhve.

Ta čudak se imenuje Daniel Y in je po poklicu milijonar. Do milijonov je prišel šele pred kratkim v obliki dediščine. Najprej je poskusil živeti čisto v miru v nekem skritem kotičku, toda zaradi svojega bogastva ni mogel najti miru. Kamorkoli se je zatekel, povsod so ga našli in ga nadlegovali za to in ono. Naposled mu je prišlo na misel, da bi se zatekel v kaznilnico, kar je tudi storil. Sedaj živi lepo skrit pred svetom in, kar se mu najbrž tudi dobro zdi, zelo poceni.

Prepozno

»Sele, ko sem imel za seboj že deset let pisateljskega dela, sem nekega dne spoznal, da nimam talenta za pisanje.«

»In ste potem gotovo prenehali?«

»Ne, bilo je že prepozno. Tedaj sem bil že slaven.«

Kriv nasvet

Zdravnik: »Ali se držite točno mojega nasveta? Ali pokadite samo 5 cigaret na dan?«
Bolnik: »Da, gospod doktor, toda zdi se mi, da mi to zelo škoduje.«

»Kako neki vam more to škoditi?«

»Ker prej sploh nisem še nikdar kadil.«

Neki pesnik se je strahotno zaljubil. Ko je srečal na ulici brata svojega ideala, mu je dejal:

»Če mi prineseš en las z glave svoje sestre, ti dam kovača.«

Nakar mu je pobič promptno odgovoril:

»Veste kaj, dajte mi dva kovača, pa vam prinesem celo njeno lasuljo.«

Nedeljski sport

Ilirija:Primorje 4:1 (1:1)

Ljubljana, 6. oktobra.

Danes so igrali po celi državi nogometne tekme v korist fonda blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra. Povsod so se srečali najboljši pari in v Ljubljani sta se spoprijeli enajstori Primorja in Ilirije. Toda današnja nogometna tekma med ljubljanskima rivaloma ni v nobenem pogledu dosegla svojega namena. Niti v finančnem, saj je nabralo komaj 700 gledalcev, še manj pa v propagandnem oziru, kajti igra je bila izredno slaba. Menda ga danes ni bilo gledalca, ki bi odšel zadovoljen z igrišča. Grajati pa je seveda tudi vodstvu obeh klubov, ki nista postavili najboljše moči v borbo, kar bi se moralo zgoditi v smislu predmetnega naročila Jugosl. nogometne zveze. Ilirija je postavila 6. Primorje pa celo samo 4 svoje reprezentante. Menda so gledalci to slutili, zato pa jih ni bilo blizu. Sicer pa je razumljiv postopek obeh klubov, saj se koncem meseca zopet srečati obe enajstori in za domačo blaginjo je treba prihraniti glavne adute, vendar je pomen in namen današnjih tekem takega značaja, da bi se nikjer ne smelo tega napraviti.

Sodniku g. Camerniku sta se predstavili moštvi v sledečih postavah:

Ilirija: Rožič—Žitnik I, Žitnik II—Bogme, Sočan, Lah II—Ice, Lah I, Pikič, Gruntal, Jug.

Primorje: Logar—Jug, Petrič—Šinkovec, Zavrli, Pišek—Šlamberger, Šlanina, Pupo, Jež, Jančič.

O igri ni dosti povedati; igrali so vseskozi ležerno in le preveč iznikanja je bilo na obeh straneh. V prvem polčasu je še nekam šlo in tudi igra je bila tedaj skoraj ves čas izenačena, dočim je bila v drugi polovici vsled premoči Ilirije zelo eno-

stranska. Nekatere zasedbe so bile tu kakor tam slabe, da se igra res ni mogla razviti do one višine, kakršno vidimo običajno pri prvih moštvih teh dveh nasprotnikov.

Igro so otvorili Primorjasi, ki so že takoj v tretji minuti izsilili korner proti Iliriji, ki je pa ostal neizbrabljn. Črno-beli ustvarijo nevarno situacijo pred ilirijanskim golom, toda žoga gre med oblake. Toda tudi Ilirija ne popusti in preide v lahno premoč, iz česar se izčim v 9. minuti korner proti Primorju, katerega spremeni Jug z glavo v 1 : 0 za Ilirijo. Belo-zeleni še pritiskajo in že zopet sledi v 12. minuti korner proti Primorju, ki ga pa niso mogli izrabiti. V 39. minuti se Iliriji nudi zopet zrela šansa, ki je pa ni izrabila. V 40. minuti sledi korner proti Primorju, ki pa stanja ne spremeni. Korner, diktiran v 43. minuti proti Iliriji, spremeni Zavri v gol in prvi polčas konča 1 : 1.

Začetni udarec v drugi polovici imajo belo-zeleni. Ilirija preide v premoč, ki jo menjaže obdrži do konca igre. Lah strelja takoj v 3. minuti ostro bombo, a žoga obliči v mreži. Stanje 2 : 1 za Ilirijo. V 17. minuti sledi korner proti Iliriji, ki pa Primorju nič ne koristi. Prosti strel v 37. minuti spremeni Lah v 3 : 1 za svoje barve. Premoči Ilirije je vedno večja in pritiska opetovano na gol črno-belih. Toda golman Logar drži težke bombe. Iz neprestanih napadov izsili Ilirija še en gol in sicer po Gruntalu v 42. minuti.

Sodil je g. Camernik v prvem polčasu prav dobro, v drugem polčasu pa je bil prerogozoren in tudi prav vsi ofidisi niso bili na mestu.

Predtekmata:

Hermes : Grafika 7 : 1 (3 : 0).

Sodnik g. Macuratti.

Mariborski sport

Lahkoatletsko prvenstvo srednjih šol

Maribor, 6. oktobra.

Na stadionu SK Železničar se je v soboto in nedeljo izvedlo II. prvenstvo srednjih šol Maribora. Prireditelj, katere pokroviteljstvo sta prevzela ravnatelj trgovske akademije in Poverjenstvo J. L. A. S. v Mariboru, je bila odlično organizirana ter potekla v najlepšem redu. Tehnično vodstvo je bilo v rokah lahkoatletskih sodnikov gg. prof. Cestnik, Fišer, Starašina, Perin in drugih ter je poslovalo brezhibno. Doseženi rezultati so deloma izvrstni ter dajejo nade, da se bodo iz vrlih srednješolcev z marljivim delom razvili zelo dobri lahkoatleti. Nastopili so tekmovalci Trgovske akademije, gimnazije in realke, dočim Učiteljska šola letos ni bila zastopana. Od vsakega zavoda so v posameznih disciplinah nastopili po 3 atleti ter so se točke štele: 1. mesto 6, 2. mesto 5 in naslednja mesta vedno 1 točko manje.

Doseženi so bili sledeči najboljši rezultati:

Tek na 60 m: 1. Trelec (R) 7,6, 2. Smerdu II (G) 7,6 za prsa, 3. Lešnik (TA) 7,7.

Skok v daljavo: 1. Bervar (G) 5,65, 2. Trelec (R) 5,53, 3. Lešnik (TA) 5,50.

Met diska: 1. Hlade (G) 38,99 (1,5 kg), 2. Grigič (TA) 37,64, 3. Zei (R) 35,40.

Tek 80 m preko zaprek: 1. Grgič (TA) 13,0, 2. Smerdu II (G) 13,6, 3. Trelec (R) 13,6 za prsa.

Met kroglice (5 kg): 1. Grgič (TA) 14,76 m, 2. Hlade (G) 14,40 m, 3. Gutovnik (G) 13,22 m.

Tek 100 m: 1. Smerdu (G) 12,6, 2. Trelec (R) 12,7, 3. Vodeb (R) 12,9.

Skok v višino: 1. Grgič (TA) 1,60 m, 2. Hmelj (TA) 1,55 m, 3. 4. 5. Rjavec (R), Smerdu (G) in Schmiederer (R) vsi 1,55 m.

Met kopja: 1. Hlade (G) 41,10 (800 g), 2. Grgič (TA) 40,18, 3. Novak (G) 38,65.

Tek 1.500 m: 1. Senčič (TA) 4,33,6, 2. Novak (R) 4,54,1, 3. Schmiederer (R).

Pri štafeti 4x100 m so bile vse štafete radi prestopkov diskvalificirane.

Največje število točk je dosegla Gimnazija, ki si je s tem priborila 1. mesto ter prehodne pokale »Sidiar« in Jugoslovanske lahkoatletske zveze. (Lani pri prvem prvenstvu je zmagala trgovska akademija). Druga je Trgovska akademija, tretja pa realka.

Zanimanje za prireditelj je bilo zelo veliko. Na igrišču je bilo lepo število gledalcev dijakov in dijakin, pa tudi gg. profesorji so se odzvali v častnem številu. Marljivim srednješolcem naj bodo dobri uspehi vzpodbuda za nadaljno sportno delovanje. EB.

Pohorski gozdni tek

Maribor, 6. okt.

Danes se je vršil 4. pohorski gozdni tek, ki ga je priredil SSK Maraton s startom pri Ruški koči in ciljem pri Pohorskem domu. Na startu se je javilo od 25 prijavljenecv 18. Tek so se udeležili kot moštva od kluba Maratona 2. od MSK 1. od celjske Jugoslavije 1. Rapid, Železničar in Spodnje Ruše so poslali na tekovanje posameznike, ki so se borili v ostri konkurenci kot lahkoatleti in zimski sportniki. Omembe vredno je, da so letos prvi štirje tekmovalci postavili boljši čas od prejšnjega najboljšega, ki ga je dosegel Kangler. Proga je bila dolga ca. 4700 m. Posamezni rezultati so bili sledeči:

1. Grmovšek (Maraton) 15:15, 2. Podpečan (Z) 15:35, 3. Strucelj (M) 15:40, 4. Hoš (M) 15:50, 5. Strauh (R) izven konkurence 16:14, 6. Herič (Z) 16:58, 7. Tinta (MSK) 17:04.

Grmovšek je prejel kot prvak pokal, Podpečan plaketo, Strucelj pa diplomu. Kot prvi zimski sportnik je prejel Hoš krasno plaketo, Herič in Tinta, kot drugi in tretji zimski sportnik, pa sta prejela diplome.

Moštva pa so se plasirala: 1. Maraton 6 točk (Grmovšek, Strucelj, Hoš), 2. Maraton (Dasko, Rahle, Sršen) 21 točk, 3. MSK (Tinta, Pintarič, Krajšek) 24 točk.

Popoldne ob 5 se je vršil 4. mladinski gozdni tek za mladence letnikov od 17 do 20. Prvotno bi se moral ta tek vršiti na Pohorju, toda prireditelj je bila prestavljena v Maribor, ker obiskujejo nekateri vajenci obrtni naraščaj. Na startu na Livadi se je javilo 18 mladencev, in sicer od celjske Jugoslavije, Železničarja in Maratona. Rezultati:

1. Ciglar (M) 7:12,2, 2. Končan Karel (Jug.) 7:16, 3. Končan Ivo (J) 7:22, 4. Ročner Otmar (R), 5. Trob Artur (Z). Moštva so se plasirala: 1. Maraton 12 točk (Ciglar, Koroška, Stopar), 2. Jugoslavija 14 točk (Končan I, Končan II, Svetel), 3. Maraton II 25 točk (Stanko, Ušaj in Bracko), 4. Rapid (Rotner Otmar, Lešnik, Lorbek).

Tekme v korist fonda viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Maribor, 6. oktobra.

Na stadionu SK Železničarja so se danes odigrale tekme v korist fonda viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Nastopili so vsi mariborski klubi, toda materialni uspeh je bil izredno slab, ker vsled slabega vremena ni bilo posebnega zanimanja za tekme, pri katerih se je prikazala tudi zelo skromna resnost.

Kot prva sta nastopila

SK Železničar : SK Viktorija 9:2 (4:1).

Igro je vodil sodnik Nemec in je Železničar zaslužen z boljšo igro dosegel visok rezultat.

Druga nasprotnika sta bila

SSK Maribor : SK Rapid 2:4 (1:1).

Obe moštvi sta nastopili v precej mešanji postavah. Rapidovci so bili agilejši in so zasluženo zmagali. Sodil je g. Bizjak. Gledalcev okoli 400.

Belgrad, 6. okt. m. Jugoslavija : reprezentanca 1. razreda 4:1 (2:1). — Bask : kombinirano moštvo 4:1 (1:1).

Zagreb, 6. okt. b. Reprezentanca 1a razreda : Hašk 5 : 1 (1 : 1). — Gradjanski : Concordia 3 : 2 (2 : 1).

Osijek, 6. okt. b. Hajduk : Grafiki 3 : 1.

Split, 6. okt. b. Hajduk : Split 6 : 0.

Dunaj, 6. okt. b. Tekma med reprezentancami

Avstrije in Madjarske za evropski pokal se je končala neodločno s 4 : 4. To je po vrsti 78 tekma med Avstrijo in Madjarsko. Madjarska je zmagala 28 krat, Avstrija pa 18 krat, 32 tekem je bilo neodločenih. V korist Madjarske je bilo 169 golov, v korist Avstrije pa 165. Ta neodločna tekma gre sedaj najbolj v korist Italiji, ker sta oba najbolj nevarna tekmeča izgubila po eno točko.

Lahkoatletski dvoboj Gradec: Ljubljana

Pred vrati je zaključek sezone lahke atletike. Dne 12. in 13. t. m. bo naša slovenska lahka atletika nastopila proti močni reprezentanci iz Grada, katero je ljubljanska reprezentanca pred dvema letoma pičlo, toda sigurno premagala v Ljubljani, medtem, ko je v minulem letu morala kloniti v Gradcu enako z minimalno diferenco točk.

Kakšen bo izid letošnjega srečanja?! Zal, Ljubljana izgleda, da topot ne bo mogla nastopiti kompletna, ker bo po vsej priliki morala nastopiti brez resnega sprinterja Kovčiča, danes brez dvoma najboljšega jugoslovanskega tekača na kratke proge. Pogrešali bomo tedaj zelo dve zmagi v sprinterskih progah in s tem tudi dragocene točke. Zelo prijetno bi bilo za končni izid, ako bi ga zamogli njegovi namestniki vsaj delno nadomestiti. Z druge strani pa smo v nekaterih disciplinah napram minulemu letu močno napredovali, tako da bomo v teh dosegli polno nadomestilo za eventualne izgube v sprinterskih disciplinah. Pogrešali bomo tudi našega najboljšega all-round atleta Zupančiča, ki se je pred kratkim v treningu blesiral, vendar je upati, da bo Ljubljani zamogel staviti na razpolago vsaj delno svoje dragocene sposobnosti. Kaj pa drugi lahkoatleti, ki jih je doletela čast, da zastopajo v borbi z Gradcem barve bele Ljubljane. Uverjeni smo, da se z največjo resnostjo pripravljajo na to, za prestiž našega sporta vevajno srečanje in da bodo vložili v borbo maksimum svojih sposobnosti, znanja in energije, da nadoknadijo izgubo, ki nam jo je prizadejala blesura dveh naših najboljših lahkoatletov. Zavedati se morajo namreč dejstva, da se reprezentanca Grada pripravlja najresnejše! Ne samo, da je izbirni miting, ki ga bodo imeli v Gradcu danes in jutri, obvezen za vse atlete, ki pridejo v pošte, prvenstveno pa za olimpijske kandidate, temveč zapadejo vsi oni, ki se slednjega ne bi udeležili, črtanju iz liste olimpijskih kandidatov in strogi kazni. To železno disciplino naj si naši zastopniki ogledajo, ji sledijo, potem smo uverjeni, da bo končni izid dvoboja z Gradcem za barve bele Ljubljane nadvse časten.

Odbor za izvedbo lahkoatletskih dvobojev v Ljubljani. Vsi v reprezentanco proti Gradcu določeni lahko atleti imajo obvezen trening na igrišču ASK Primorja obvezen trening v ponedeljek, sredo, in četrtek od 13.30 naprej.

Karavanska cesta, ki pelje iz Eritreje v Aduo, in katere se poslužujejo italijanske čete pri svojem prodiranju. Seveda to ni cesta, kakršno pojmujejo mi.

Olimpijada

Kako se pripravlja Berlin na olimpijado leta 1936. Prihodnje leto se vrši v Berlinu sportna olimpijada in vsakega sportnika vleče srce že danes na to veliko sportno prireditev. Iz sportnih glasil in časopisov vemo sicer, da se Berlin in z njim ves nemški narod z vso vztrajnostjo pripravljajo na to prireditev, še bolj nazorno pa nam predločuje ogromne priprave na olimpijado film, ki ga predvaja baš te dni kino Sloga v Ljubljanskem dvoru. V filmu vidimo model ogromnega stadiona. Na tisoče in tisoče delavcev je danes zaposlenih pri dograditvi stadiona, grade se nove ceste in dohodi. Tudi prostor, kjer se bodo vršile veslaške tekme, je že v gradbi. Zimskosportne tekme se bodo vršile v Garmisch-Patenkirchen. Smučarji pridno trenirajo, med njimi vidimo tudi svetovnega mojstra v skokih Norvežana Birger Ruuda. Že pozimi leta 1933 je bila izboljšana proga za bob-sani, leta 1934 je bila proga vrh tega še podaljšana. V Garmischu pripravljajo letos novo drsališče. Po vseh nemških sportnih društvih iščejo mlade moči, ki pridno in vztrajno trenirajo in se pripravljajo na tekmovalstvo. Film nam predločuje nadalje kolesarske, motociklistične dirke, tekme v hokeju, v veslanju, štafetne teke, razne umetnosti v plavanju, metanju kroglice, diska itd. Vse panoge sporta so zapopadene v tem filmu, ki je zanimiv za vsakega, prav posebno pa za tiste, ki se udeležujejo v sportnem gibanju. Predvajanje bo, kot smo že omenili v kinu Slogi v dopolnilnem sporedu od danes do torka 8. oktobra.

Olympische Spiele št. 3. Ravnokar smo prejeli tretjo številko »Olympische Spiele, krasno mesečno revijo, ki jo izdaja nemški propagandni odbor za XI. olimpijske igre v Berlinu in za IV. zimске igre, ki bodo meseca februarja v Garmisch-Patenkirchenu. Vsebinska te številke je zopet zelo bogata in opremljena zopet tako razkošno kakor v prvih dveh številkah. V uvodnem članku se peča nadžupan g. dr. Sahm s pripravami Berlina za berlinsko olimpijado. Stolnik g. H. Höltzer piše o modernem peterboju, znani sportni strokovnjak dr. Diem pa zanimivo poroča iz olimpijske delavnice, kateri članek s to številko tudi zaključuje. Tudi profesor dr. Fr. Mezö zaključuje zanimiv članek olimpija nekdanj in sedaj. O. Krupski se bavi s tekmo na dolge proge pri olimpijskih igrah, dr. U. Goldbeck pa nam podaja zanimiv članek: »Jadrati se pravi boriti se«. Zanimive olimpijske novice zaključujejo to izredno lepo številko »Olympische Spiele«. Prezreti dalje ne smemo krasnih slik, ki dišijo tudi to številko. Na slovnici strani je olimpijski zvon z napisom: »Kličem mladino vsega sveta,« na prvi notranji strani pa je vrhunski telovadeč, ki izvaja lep obrat v stoji iz veletoča s podprijemom v stojo z nadprijemom, nato pa sledijo slike iz raznih sportnih panog kakor iz lahke atletike, sabljanja, streljanja, plavanja, jadrnanja, jahanja, iz stare Olimpije itd. Tudi ta številka je tako zanimiva in tako lepo opremljena, da uspeh, ki ga hoče doseči nemški propagandni odbor za prihodnje olimpijske igre, nikakor ne more izostati.

Mariborski drobiž

Maribor, 6. okt.

V soboto zvečer je imela Zveza Maistrovih borcev svojo prireditev z godbenimi in pevskimi točkami v Narodnem domu. Prireditelj je bila izvrstno pripravljena ter je izredno uspela v splošno zadovoljstvo številnih obiskovalcev.

Danes ob 10 je bil po mestu tradicionalni obhod živali, ki ga je priredilo društvo za zaščito živali.

Na Pohorju so na slovesen način odkrili in blagoslovili spomenik viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju.

SSK Maraton je priredil svoj IV. Pohorski gozdni tek na 4700 m dolgi progi Ruška koča—Pohorski dom. Popoldne ob 17 pa IV. mladinski gozdni tek na progi Livada—Kalvarija—Livada.

Na stadionu SK Železničar se je vršilo lahkoatletsko prvenstvo mariborskih srednjih šol.

Popoldne pa se je na istem igrišču izvedlo nogometno tekmovalstvo za spominski fond blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Košanje ali Pajman? Pri posestniku in gostilničarju Luki Kekcu na Meljskem hribu je bilo par dni pred aretacijo zloglasnega roparja Franca Košanca vlomljeno ter ukradeno iz zaklenjene omare, katere se je nahajala v gostilniški sobi, gotovine okoli 1000 Din ter 1 škatla Zeta in 1 škatla Drava cigaret in membrana od gramofona. Kekce trpi 1200 Din škode. Storilec se je, ko so se domači nahajali pri večerji, skril pod mizo ter čakal tako dolgo, da so se isti podali spat, nakar je vlomil v omaro, si prisvojil omenjeni znesek in pogrešane stvari. Nato je neopazno zapustil sobo. Ker sta se ravno v omenjenem času klatila v tamošnji okolici oba zlikovca Franc Košanec in Josip Pajman, sta nujno sumljiva, da sta izvršila ta vlom ali skupno, ali pa eden od njiju.

Gori. V Studenicah pri Poljčanah je izbruhnil na seniku posestnika Zagozda Alojza požar ter vpepelil senik, kakor tudi stanovanjsko hišo do zidovja. Zgoraj je tudi nekaj pohištva, sena, slame ter nekaj poljedelskega orodja. Škoda je precejšnja na 20.000 Din in je zavarovalno krita.

Griža razsaja

Ljubljana, 6. oktobra.

Epidemija griže, o kateri je »Slovenec« poročal prejšnji teden, da razsaja po Dolenjskem, se čimdalje bolj širi. Bolniki so se že pričeli zatekati v ljubljansko bolnišnico, ker so bolnišnice v Novem mestu, Krškem in Brežicah že prenapolnjene. Tako je samo ljubljanska splošna bolnišnica sprejela 10 bolnikov, bolnih za grižo. Vsi pa so doma z Dolenjskega. Sodeč po izjavah teh bolnikov, se griža širi počasi iz okolice Prečne in Žužemberka proti Litiji. Nerodno je to, da je infektivski oddelk ljubljanske bolnišnice že od prej prenapolnjen žrtv davice in škrlatinke, tako da ne more sprejemati še novih žrtv griže. Posebne bolnišnice za infektivske bolezni pa Ljubljana na žalost nima.

Umrla nam je danes naša najboljša in najdražja mati, stara mati, sestra, teta, svakinja in tašča, gospa

IVANA PEČNIK

ROJ. DOLNIČAR

POSESTNICA IN GOSTILNICA »PRI URBANČU«

po kratki bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 68. letu svojega skrbi polnega življenja.

Pokojno bomo spremili k večnemu počitku v torek, 8. t. m. ob 4 popoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Stožicah.

Stožice, dne 6. oktobra 1935.

Žalujejo rodbine:

PEČNIK, DOLNIČAR, PAVŠIČ, DR. JEDLIČKA, MENCINGER.